

Ter Info

Aan de Dagelijkse Besturen van de deelgemeenten,
de Centrumraad en de Wijkraad Pernis

Mw. J. Baljeu

**Wethouder Verkeer, Vervoer en
Organisatie**

Bezoekadres: Stadhuis
Coolingsingel 40 Rotterdam

Postadres: Postbus 70012
3000 KP Rotterdam

Website: www.rotterdam.nl
Inlichtingen: R. van Loenen
Telefoon: (010) 417 26 91

Ons kenmerk: 234110
Betreft: Gebiedsgericht Werken
Bijlagen: Format IWAP

Datum: 17 december 2008

Geachte voorzitters,

Op 16 december 2008 heeft het college van burgemeesters en wethouders ingestemd met de voorstellen die verder vorm geven aan het proces van gebiedsgericht werken in Rotterdam. De besluiten betreffen de inhoud en 'dienstregeling' van de integrale wijkactieprogramma's. Verder heeft het college besluiten genomen die moeten leiden tot een vereenvoudiging en stroomlijning van de met de actieplannen samenhangende toekenning en verantwoording van budgetten.

Uiterlijk 31 december 2009 moet voor alle wijken een Integraal Wijkactieprogramma (hierna iWAP) voor het jaar 2010 zijn vastgesteld. In dit iWAP worden alle afspraken tussen de stad, de deelgemeente en maatschappelijke partners voor het jaar 2010 vastgelegd. Dit integrale plan komt in plaats van alle afzonderlijke actieplannen die tot en met 2008 van de deelgemeenten gevraagd werden. Voor het opstellen van het iWAP geldt het door het college vastgestelde format.

De besluiten van het college vloeien voort uit besprekingen over de voortgang van de implementatie van het gebiedsgericht werken. Daarbij is geconstateerd, dat er veel onduidelijkheid bestaat bij zowel deelgemeenten als diensten over de verschillende wijkactieprogramma's. Bovendien verliep de toekenning en verantwoording van de met de actieprogramma's gemoeide budgetten op teveel verschillende en soms omslachtige manieren. De voorstellen waarover het college besluiten heeft genomen zijn tot stand gekomen in overleg met deelgemeenten en de verschillende beleidssectoren.

In het overleg met de deelgemeenten (zowel ambtelijk als bestuurlijk) is geconstateerd, dat het overleg en de communicatie rond het gebiedsgericht werken beter kan verlopen. De Stuurgroep Gebiedsgericht werken heeft inmiddels een communicatieplan vastgesteld om hierin verbetering te brengen. Bovendien heeft het college onlangs besloten tot het aanstellen van een Programmadirecteur Gebiedsgericht werken om te borgen dat de nieuwe werkwijze in deze bestuursperiode volledig geïmplementeerd wordt.

De voorzitters van de deelgemeentebesturen hebben naast de ambtelijke Stuurgroep en de Stuurgroep VOR een werkgroep ingesteld voor de implementatie van gebiedsgericht werken. In de Stuurgroep VOR zal ik overleggen over een intensivering van het bestuurlijk overleg tussen stad en deelgemeenten op dit gebied.

Plannen voor 2009 en 2010

Voor het jaar 2009 kunnen de deelgemeenten zelf kiezen voor het opstellen van ofwel een Wijk Actie Programma Sociaal (WAPS) ofwel voor een iWAP. Is gekozen voor een WAPS dan dient deze vóór 1 januari 2009 ingediend te zijn. Is gekozen voor een iWAP dan is de inleverdatum uiterlijk 1 april 2009. Wanneer deelgemeenten al gestart zijn met het opstellen van een iWAP voor 2009, dan is het door het college vastgestelde format nog niet verplicht.

De aanlevering van en besluitvorming rondom de Wijk Veiligheid Actie Programma's, de Jeugd Veiligheid Actie Programma's en de actieprogramma's voor de WWI-wijken en Kind Vriendelijke Wijken gebeurt conform eerder gemaakte afspraken.

Het jaar 2010 is het eerste jaar waarin voor alle wijken de diverse actieprogramma's zijn geïntegreerd in het iWAP: WAPS, Wijkveiligheid Actie Programma, Jeugd Veiligheid Actie Programma en het actieprogramma voor de WWI- en Kind Vriendelijke Wijken zijn in het iWAP opgenomen. Van alle 62 CBS-wijken is eind 2009 een iWAP 2010 beschikbaar en vastgesteld. Voor dit iWAP geldt het vastgestelde format.

Het format iWAP kent twee onderdelen: een wijkanalyse en een overzicht met de acties die op grond van de wijkanalyse worden opgesteld om de problematiek binnen de wijk (het gebied) integraal het hoofd te kunnen bieden. Een nadere omschrijving van beide onderdelen vindt u in het bijgevoegde format iWAP.

Het is de eerste keer dat het format wordt toegepast. Het format is tot stand gekomen in overleg met medewerkers van deelgemeenten en van de verschillende beleidssectoren. Of het format 'praktijk-proof' is moet in 2009 blijken. Indien u gaandeweg het opstellen van het iWAP constateert dat een bijstelling in het format nodig is, kunt u hierover contact opnemen met de Bestuursdienst, Programmamanager Gebiedsgericht werken (secretariaat Supportteam Gebiedsgericht werken tel. 010 – 417 32 19). Aanpassingen zullen in de Stuurgroep Gebiedsgericht werken worden besproken.

Naast bovengenoemde besluiten over de planning van de iWAP's 2009 en 2010 en het format iWAP, zijn de volgende besluiten genomen:

- Het iWAP vormt de enige basis voor de toekenning van middelen (voor 2010) uit (bestaande of nieuw te vormen) doeluitkeringen.
- De toekenning, uitkering en verantwoording van stedelijke middelen aan deelgemeenten verloopt vanaf 2010 op een eenduidige manier via de P&C-cyclus. Directeur DMC krijgt de opdracht uiterlijk 1 juli 2009 een voorstel hiertoe aan het college te hebben voorgelegd.
- Ter overbrugging van de realisatie van het voorgaande besispunt, krijgt Directeur DMC de opdracht uiterlijk 1 april 2009 een voorstel aan het college te hebben voorgelegd om het huidige proces omtrent de doeluitkeringen voor de korte termijn (het jaar 2009) te vereenvoudigen en stroomlijnen.

Op grond van deze besluitvorming kunt u voor het opstellen van de iWAP's 2010 het format gebruiken. Dit format is bij deze brief gevoegd en in een digitale versie beschikbaar via IRIS.

Een afgeronde en door het deelgemeentebestuur vastgestelde iWAP 2009 of 2010 dient te worden ingeleverd bij zowel het college als (in digitale vorm) bij de Bestuursdienst, directie Beleid (beleid@bsd.rotterdam.nl).

Heeft u vragen over het bovenstaande, dan kunt u contact opnemen met het Supportteam Gebiedsgericht werken (tel. 010 – 417 32 19).

Met vriendelijke groet,

Jeannette Baljeu

Wethouder Verkeer, Vervoer en Organisatie

Cc:
Deelgemeentesecretarissen
Hoofden van dienst

Format iWAP

Inhoudsopgave

Inleiding

- 1. Stappenplan iWAP**
- 2. Organisatie**
- 3. Format iWAP**

INLEIDING

Gebiedsgericht werken

Begin 2008 is er tussen college van B&W en de voorzitters van de deelgemeenten overeenstemming bereikt over de aanpak van gebiedsgericht werken. Afspraken hieromtrent zijn vastgelegd in de notitie 'Gebiedsgericht werken: de uitvoering' (februari 2008).

Binnen alle deelgemeenten en gemeentelijke diensten wordt momenteel al volop gewerkt aan de invoering van gebiedsgericht werken. Eén van de instrumenten om tot samenwerking te komen, is het werken met één geïntegreerd wijkactieprogramma (iWAP).

Karakter van dit format

Over het iWAP is in de nota 'Gebiedsgericht werken: de uitvoering' het volgende aangegeven (p. 8):

"De wijkactieprogramma's hebben een vast format en een verplichte opleverdatum. Immers de programma's moeten geconsolideerd kunnen worden, vergelijkbaar zijn, een basis bieden voor de inzet van diensten (de dienst moet de actieprogramma's dus ook op dienstniveau kunnen consolideren) en de basis vormen voor de begroting van deelgemeente en gemeente."

Het iWAP vervangt alle uitzonderlijke plannen, zoals die de laatste jaren ontstaan zijn:

- WVAPs (Wijkveiligheidsactieprogramma's);
- WAPSen (Wijkactieprogramma's Sociaal);
- JVAPs (Jeugdveiligheidsactieprogramma's);
- WWI-wijken (WWI=Wonen, Wijken en Integratie, ook wel Vogelaarwijken);
- PoZ (Pact op Zuid);
- Kindvriendelijke Wijken (KiWi).

Het iWAP is een uitvoeringsprogramma; de nadruk ligt op de uitvoering, de acties. Dit houdt in dat in het iWAP per actie wordt vastgelegd hoe, door wie, en met welke middelen de grootste problemen in de wijk worden aangepakt en hoe kansen kunnen worden benut. Een integrale benadering en samenwerking tussen partners (gemeentelijke diensten, welzijnsinstellingen, corporaties) staat hierbij centraal.

1. STAPPENPLAN OPSTELLEN IWAP

In dit hoofdstuk de stappen die worden doorlopen om invulling te geven aan het format IWAP.

Uitgangspunt bij het opstellen is dat deelgemeenten, diensten en stakeholders gezamenlijk, onder regie van de gebiedsmanager, op basis van een heldere analyse van de kansen en problemen in de wijk een realistisch aantal prioriteiten stellen. Hiervoor wordt vervolgens een aanpak met duidelijke prestatieafspraken opgesteld. Bewoners worden bij dit proces betrokken.

1.1 Inbreng stakeholders

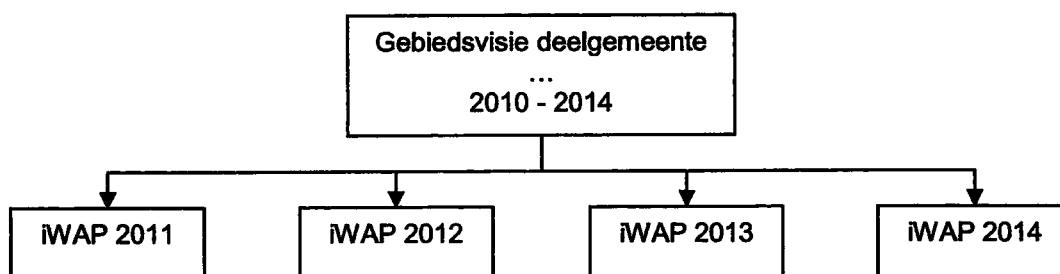
Integraal werken vraagt om betrokkenheid van alle relevante stakeholders. Dat zijn ondernemers, maatschappelijke partners (corporaties, welzijnsinstellingen, scholen) en gemeentelijke diensten, en andere overheidsorganisaties (zoals politie).

Het is van belang met al deze betrokkenen de analyse van de opgaven van de wijk te delen en te overleggen over de acties die nodig zijn.

1.2 IWAP en gebiedsvisie

Het IWAP wordt opgesteld op grond van de gebiedsvisie. Deze gebiedsvisie schetst het langere termijnperspectief voor alle wijken in de deelgemeente en sluit aan bij de meerjarenprogramma's van college (zoals de Stadsvisie) en dagelijks bestuur van de deelgemeente. Elke vier jaar na een bestuurswisseling wordt de visie geactualiseerd, waarna deze de volgende vier jaar dient als basis voor het jaarlijkse IWAP. In die zin is de gebiedsvisie het strategische document waarin de koers van de wijk voor de lange termijn wordt uitgestippeld; het IWAP is het uitvoeringsdocument waarin de focus ligt op de grootste uitdagingen en acties in de wijk.

Dit schematisch:

Het dagelijks bestuur van de deelgemeente stelt de gebiedsvisie op, waarna deze wordt voorgelegd aan het college. Het college stelt vervolgens vast of deze visie voldoende basis biedt voor de uitvoering van de stedelijke prioriteiten en het stedelijke beleid in de collegeperiode.

De gebiedsvisie wordt opgesteld op grond van een gebiedsanalyse.

Op dit moment (november 2008) zijn er voor de verschillende wijken nog geen gebiedsvisies vastgesteld. Daarom wordt de gebiedsvisie voorlopig opgenomen in het IWAP.

1.3 Stappenplan IWAP

Hieronder de stappen die uiteindelijk moeten leiden tot een IWAP.

a. Wijkanalyse

Dit betreft een uitgebreide analyse van de wijk op basis van kwantitatieve en kwalitatieve gegevens. Op grond van deze analyse kunnen de benodigde acties worden bepaald.

De wijkanalyse heeft als doelen:

- het opsporen van de problemen waarover een gedeelde urgentie bestaat tussen bestuurders, bewoners en stakeholders in het betreffende gebied;
- verhelderen van en overeenstemming bereiken over onderliggende processen of kenmerken bepalend voor de kansen en problemen in de wijk;
- het vinden van aanknopingspunten voor het versterken van de kansen en de aanpak van de problemen;
- vaststellen in hoeverre de wijk afwijkt van de stedelijk gewenste niveaus (streefwaarden Veilig, Sociaal e.d.).

De wijkanalyse bestaat uit:

1. Kwantitatieve analyse

Deze wordt per deelgemeente/wijk door het COS aangeleverd in een vast format. Voor deze analyse maakt het COS gebruik van de Veiligheidsindex, de Sociale Index en Buurtsignalering.

2. Kwalitatieve analyse

Van de kwantitatieve wijkanalyse wordt een kwalitatieve vertaalslag gemaakt door de deskundigen, professionals, bewoners, etc. uit de wijk. Hierbij gaat het om hetgeen achter de cijfers zit. Om deze slag te kunnen maken, kan gebruik gemaakt worden van bewonersavonden, bewoners-enquêtes of brainstormsessies met professionals (wijkcoördinatoren welzijnsinstellingen, scholen, politie, opbouwwerk, corporaties, diensten) of informatie uit beleidsdocumenten of wijkplannen.

b. Vaststellen prioriteiten en doelen

De wijkanalyse leidt tot inzicht in die gebieden in de wijk waar (zwaarwegende) problematiek speelt. Door de kwalitatieve inbreng vanuit de deskundigen en bewoners in de wijken kan meer specifiek worden aangegeven om welke problematiek dit gaat. Indien nodig kan vervolgens een prioritering in de problemen worden aangebracht. Ook hierbij is advisering vanuit burgers, gemeentelijke diensten en andere stakeholders cruciaal: hoe beter de onderlinge afstemming, hoe beter geprioriteerd kan worden.

c. De aanpak in acties

In deze fase wordt het eigenlijke IWAP opgesteld: de concrete acties die de (geprioriteerde) problematiek in de wijk het hoofd moeten gaan bieden.

Per pijler (sociaal, veilig, fysiek en economie) worden deze acties geformuleerd. Dit gebeurt in de vorm van prestatieafspraken.

In deze prestatieafspraken is vastgelegd wat elke partner gaat doen om de vastgestelde doelen en resultaten te bereiken. De prestatieafspraken zijn SMART geformuleerd:

- *Specifiek* (concreet vastleggen wie wat doet)
- *Meetbaar* (concreet vastleggen wat het resultaat moet zijn)
- *Acceptabel* (voor alle betrokken partners aanvaardbare bijdragen en resultaatafspraken/doelstellingen vaststellen)
- *Realistisch* (de afspraken zijn haalbaar binnen een gegeven capaciteit, budget en termijn)
- *Tijdgebonden* (te behalen (sub-)resultaten verbinden aan termijnen).

Verder moet duidelijk zijn wie het voortouw neemt bij de uitvoering, welke andere stakeholders er bij betrokken zijn en welke bijdrage een ieder levert in termen van tijd, middelen en kwaliteit.

Concreet betekent dit dat elke actie wordt voorzien van:

- het beoogde resultaat (smart geformuleerd);

- de uitvoerder(s) (wie doet wat);
- mijlpalen;
- de financiële dekking
- verantwoording;
- benodigde personele capaciteit;
- een tijdplanning.

Waar mogelijk en nodig wordt inbreng van de diensten en andere betrokkenen gevraagd om de realisatie van de acties te kunnen waarborgen.

Aandachtspunt bij dit onderdeel: de geformuleerde acties zijn nieuwe acties en geen herhaling van activiteiten die al worden ingezet om dat specifieke probleem op te heffen (het reguliere werk). Afstemming met hetgeen al aan acties wordt ingezet is dan ook noodzakelijk.

Wat betreft de financiële verantwoording: bij elke actie wordt aangegeven wat de hiervoor benodigde financiële middelen zijn. Eveneens wordt vermeld uit welke middelen de benodigde financiën afkomstig zijn: doeluitkering of regulier budget. In principe betreft het financiële middelen vanuit de bestaande budgetten (het is namelijk een integratie van al bestaande programma's).

d. Monitoring

Vanzelfsprekend is het van belang te bewaken dat de resultaten van de geformuleerde acties conform de planning gehaald worden.

Hiervoor zal periodiek (afhankelijk van de actie, het resultaat en de geplande mijlpalen is dit per kwartaal) een voortgang verstrekt worden aan de gebiedsmanagers. Deze voortgang wordt aangeleverd door de opdrachtnemers van de acties.

2. ORGANISATIE IWAP

2.1 Bestuurlijke taakverdeling

In het gebiedsgericht werken brengen college en deelgemeentebesturen hun bevoegdheden, middelen en uitvoeringscapaciteit samen om te komen tot een samenhangende aanpak van de opgave in de Rotterdamse wijken. Ook maatschappelijke partners doen dat.

College en deelgemeentebesturen hebben afgesproken om gedurende de huidige bestuursperiode (2006-2010) gezamenlijk de doelstellingen van het collegeprogramma te realiseren. Dit is nader uitgewerkt in convenanten, waarin de doelstellingen en inspanningen van college en deelgemeentebesturen zijn samengebracht. De concrete vertaling daarvan in acties is terug te vinden in het iWAP.

2.2 Besluitvorming

Omdat in het iWAP de inzet van college, deelgemeentebesturen en andere partners samenkomen, worden de iWAP's vastgesteld door zowel het betrokken dagelijks bestuur van de deelgemeente als het college. In de huidige bestuursperiode (2006-2010) blijven de Stuurgroep Veilig en de Stuurgroep Sociaal ten behoeve van de respectievelijke actieprogramma's Veilig en Sociaal hun functie vervullen.

2.3 Regie

Afgesproken is dat de dagelijks besturen van de deelgemeenten de regie hebben over het opstellen en uitvoeren van het iWAP. Ambtelijk is de gebiedsmanager hoofdvantwoordelijk voor de regie met betrekking tot de totstandkoming en uitvoering van het iWAP.

2.4 Verantwoordelijkheden

De partijen die verantwoordelijk zijn voor de uitvoering van (de acties in) het iWAP, leggen verantwoording af aan de gebiedsmanagers van de deelgemeente. De gebiedsmanager is degene die constateert of de in het iWAP vastgestelde acties daadwerkelijk worden uitgevoerd. Indien partijen niet leveren wat is afgesproken, kan de gebiedsmanager escaleren. Hieronder het te volgen traject indien escalatie aan de orde is (bron: "Gebiedsgericht werken: de uitvoering", februari 2008, p. 12).

Voor gebiedsgericht werken is in alle fasen een nauwe samenwerking tussen de deelgemeentelijke organisatie en de gemeentelijke diensten noodzakelijk. In de voorbereiding van het iWAP adviseren de diensten het deelgemeentebestuur over het te voeren beleid en de daarbij horende activiteiten. Na vaststelling van het programma voeren de diensten dat programma uit. Deze samenwerking moet op wederzijds vertrouwen gebaseerd zijn, maar kan niet zonder control en een escalatiemodel. Zowel deelgemeentelijke gebiedsmanagers als accountmanagers van diensten moeten kunnen opschalen: de gebiedsmanagers wanneer afspraken niet nagekomen worden, de accountmanagers om onaanvaardbare opdrachten aan te kaarten. De volgende lijn wordt hierin gehanteerd:

- Accountmanagers diensten en gebiedsmanagers deelgemeenten onderhouden pro-actief contact met elkaar. In geval van een probleem in de samenwerking proberen beiden dit eerst gezamenlijk op te lossen.
- Als dit niet lukt, schaaft de gebiedsmanager op naar de deelgemeentesecretaris, de accountmanager naar de directie. Deelgemeentesecretaris en directeur van de dienst proberen het probleem gezamenlijk op te lossen.
- Lukt ook dit niet, dan wordt de gemeentesecretaris op de hoogte gebracht. Dit gebeurt voordat bestuurlijke actie ondernomen gaat worden. De gemeentesecretaris neemt daaraan voorafgaand contact op met de deelgemeentesecretaris.

- Als wordt besloten tot een bestuurlijk traject, neemt de (deel)gemeentesecretaris of de directeur van dienst contact op met respectievelijk de betreffende portefeuillehouder van het college of van het DB van de betreffende deelgemeente.

Vanzelfsprekend geldt dat in situaties waarin geschillen met andere dan gemeentelijke partijen zich voordoen, escalatie eveneens van belang is.

Tot slot in dit kader: van belang is slagkracht en snelheid. Dat vergt snel opschalen als dat nodig is. Laat discussies niet nodeloos lang voortduren, maar zorg dat knopen worden doorgehakt op het niveau van directeuren of zo nodig het bestuur.

Dit impliceert tevens dat de escalatie in een zo kort mogelijk tijdsbestek wordt afgerond.

2.5 Support Unit

De Support Unit treedt op als begeleider, stimulator en procesregisseur van de implementatie van de methodiek van gebiedsgericht werken. De unit ondersteunt diensten en deelgemeenten bij het werken met IWAP's, levert waar nodig extra capaciteit, werkt het instrumentarium verder uit en zorgt voor verspreiding van best practices. Ook inventariseert de unit knelpunten en lost die op. De Support Unit wordt aangestuurd door de ambtelijke Stuurgroep Gebiedsgericht werken. De unit is samengesteld uit medewerkers van diensten en deelgemeenten.

3. FORMAT IWAP

Integraal wijkactieprogramma

Deelgemeente: ...

Wijk: ...

1. Wijkanalyse

1.1 Deelgemeente algemeen

Korte schets van de deelgemeente op basis van een aantal demografische gegevens:

- Totaal aantal inwoners
- Uitgesplitst in geslacht, leeftijd, etniciteit
- Afgezet tegen voorgaande jaren (aantal geboorten, sterften, nieuwkomers)
- Samenstelling huishoudens

Deze gegevens worden aangeleverd door het COS.

1.2 Gebiedsvisie deelgemeente

Gebiedsvisie periode:

Vastgesteld dd: ...-...-...

Vastgesteld door:

Korte samenvatting van de vastgestelde gebiedsvisie.

1.3 Kwantitatieve wijkanalyse

Door het COS op basis van Sociale Index, Veiligheidsindex en Buurtsignalering aangeleverde standaard wijkanalyse.

1.4 Kwalitatieve wijkanalyse

De kwantitatieve wijkanalyse wordt getoetst door deskundigen en burgers uit de wijk, alsmede de diensten, en van een nadere onderbouwing voorzien.

Op basis van de wijkanalyse worden de problemen en kansen benoemd. De problemen worden vervolgens geprioriteerd.

3. Acties

De acties die nodig zijn om de problematiek het hoofd te kunnen bieden.

Elke actie is voorzien van:

- Doel
- Resultaat
- Verantwoordelijke + betrokkenen
- Mijlpalen (met planning)

